

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

L Ē M U M S
Valmierā

2023.gada 12.oktobrī

Nr.491

(ārkārtas sēdes protokols Nr.15, 5.§)

**Par Valmieras novada pašvaldības
pievienošanas Labas gribas
Memorandum “Par Bioreģiona izveidi
Gaujas Nacionālajā parkā”**

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 4.panta 1.daļas 22.punktu, kas kā pašvaldību autonomo funkciju nosaka klimata pārmaiņu ierobežošanas un pielāgošanās tām veicināšanu, 5.panta pirmo daļu, kas paredz, ka pašvaldība savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi īstenot iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tās nav citu institūciju kompetencē un šādu darbību neierobežo citi likumi, 10.panta pirmo daļu, kas cita starpā nosaka, ka dome ir tiesīga izlemt ikvienu pašvaldības kompetences jautājumu, Valmieras novada attīstības programmas 2022. – 2028.gadam vidēja termiņa prioritāti (VP3) “Industrializācija un modernizācija”, 2.Rīcības virzienu (RV2) “Mazo un vidējo uzņēmumu, mikrouzņēmumu, mājražotāju vide” un tā uzdevumu (U2) “Veicināt ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu, aprites ekonomiku un nodrošinājumu ar kvalificētiem speciālistiem”, uzdevumu (U2-5) Sekmēt lauksaimniecības un meža zemju ilgtspējīgu izmantošanu, veikt vides un dabas resursu izmantošanas uzraudzību un paaugstināt iedzīvotāju zināšanas par vides un dabas jautājumiem, atbilstoši Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022 – 2038 Vadlīnijām par dabas teritoriju izmantošanu, kultūrvēsturiski nozīmīgo un ainaviski vērtīgo teritoriju plānošanu, kur noteikta nepieciešamība piedalīties īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanā, lai sasniegtu bioloģiskās daudzveidības, īpaši aizsargājamo sugu, biotopu un ainavu aizsardzības mērķus, sadarbību ar Dabas aizsardzības pārvaldi īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanā veicināšanu ar nevalstiskā un privātā sektora un vietējo iedzīvotāju iniciatīvu grupu iesaistīšanu.

Dome konstatē:

1. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam kā vienu no prioritātēm noteic “Prioritāte “Kvalitatīva dzīves vide un teritorijas attīstība””, paredzot Rīcības virzienu “Daba un vide “Zaļais kurss””, nosakot “Rīcības virziena mērķus”: [257] Oglekļa mazietilpīga, resursu efektīva un klimatnoturīga attīstība, lai Latvija sasniegtu klimata, enerģētikas, gaisa piesārņojuma samazināšanas, ūdeņu stāvokļa uzlabošanās un atkritumu apsaimniekošanas nacionālos mērķus un nodrošinātu vides kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu un īstenotu drošas un kvalitatīvas, tai skaitā bioloģiskas pārtikas apriti, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. [258] Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, kas balstīta zinātniskajos pētījumos, līdzsvarojot ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās intereses.
2. Valmieras novada pašvaldībā izstrādāts Valmieras novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030. gadam, kas noteic, ka Klimata pārmaiņu politika (zaļais kurss), kā virziens klimata pārmaiņu radīto draudu un vides degradācijas novēršanai, ir Valmieras novada horizontālā attīstības prioritāte.
3. Valmieras novada Attīstības programma 2022.- 2028.gadam noteic, ka klimata pārmaiņu politika (zaļais kurss) ir noteikta kā pašvaldības viena no horizontālajām prioritātēm, kas ir vadlīnijas visu vidēja termiņa pasākumu un investīciju projektu plānošanā un ieviešanā un kas

visiem pašvaldības plānotajiem pasākumiem un projektiem nosaka nepieciešamību: - veicināt vides piesārņojuma, tostarp SEG emisiju samazināšanos, lai nodrošinātu tīru gaisu un ūdeni, veselīgu augsni un bioloģisko daudzveidību; - nodrošināt energoefektīvu publisko ēku un mājojla un inženiersistēmu būvniecību; - veicināt veselīgu pārtiku, dzīves veidu un mobilitāti; - atbalstīt modernu, konkurētspējīgu, uz aprites principiem balstītu uzņēmumu darbību, kas izmanto inovācijas tīru tehnoloģiju jomā, veicina izejvielu un produktu atkalizmantošanu un reciklēšanu.

4. Valmieras novada administratīvajā teritorijā atrodas daļa no Gaujas nacionālā parka teritorijas (Gaujas nacionālais parks, saskaņā ar Gaujas nacionālā parka likuma 1.panta pirmo daļu, ir valsts nozīmes īpaši aizsargājama dabas teritorija, kas atrodas Gaujas senielejā un tās apkārtnē. Gaujas nacionālais parks ir Latvijas lielākais un vecākais nacionālais parks, kas dibināts 1973. gada 14. septembrī.) Novada teritorijā ir arī citas nozīmīgas dabas teritorijas: Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, aizsargājamais ainavu apvidus "Ziemeļgauja", dabas parks "Salacas ieleja", dabas liegums "Sedas purvs", dabas liegums "Ziemeļu purvi", dabas liegums "Augstroze", dabas liegums "Rūjas paliene", Burtnieka ezers, Zilaiskalns, Rietekļa kadiķis, Sietiņezis, Valmieras Sv. Sīmaņa baznīca, Burtnieku luterāņu baznīca, Matīšu luterāņu baznīca, Trikātas pilsdrupas, Dikļu muiža, Valtenberģu muiža, Naukšēnu muiža, Rūjienas Sv. Bērtuļa luterāņu baznīca, Kaņepju dižozols u.c.

Novadā pastāv būtiska dabas teritoriju daudzveidība – Gauja, Salaca, Burtnieks, mitrāji, ūdeņu un lauku ainavas - veido ekosistēmu pakalpojumu pamatu, sniedzot iespēju aktīvās atpūtas un tūrisma attīstībai, veselīgam un videi draudzīgam dzīvesveidam. Valmieras novada pašvaldības klimata pielāgošanās stratēģija ir balstīta inoatīvu, zemu oglekļa emisiju risinājumu ieviešanā transporta, mājojla, ražošanas un pakalpojumu jomā, lai veidotu drošu un veselīgu vidi saviem iedzīvotājiem.

5. Bioloģiskais reģions kā instruments bioloģiskās lauksaimniecības veicināšanai un īso pārtikas ķēžu attīstībai ir minēts Eiropas Savienības Bioloģiskās lauksaimniecības attīstības plānā. Saskaņā ar Eiropas Komisijas piedāvāto definīciju bioreģions ir ģeogrāfisks apgabals, kurā lauksaimnieki, sabiedrība, tūrisma operatori, biedrības, valsts un pašvaldību iestādes noslēdz līgumu par vietējo resursu ilgtspējīgu pārvaldību, pamatojoties uz bioloģiskās lauksaimniecības principiem un praksi. Bioreģiona izveides mērķis un palielināt teritorijas ekonomisko un sociāli kulturālo potenciālu.
6. Valmieras novada pašvaldība iesaistījusi Vidzemes plānošanas reģiona īstenotā Eiropas Savienības zinātnes un pētniecības atbalsta programmas Apvārsnis 2020 projekta "CITIES2030" īstenošanā, kas paredz meklēt risinājumus, kā pārstrukturēt vai pārveidot pārtikas ķēdes dažādos posmos atbilstoši 21. gadsimta sabiedrības izaicinājumiem un vajadzībām. CITIES2030 vīzija ir pilnveidot un savienot pārtikas īsās piegādes ķēdes, pulcējot patērētājus, stratēģiskos un iesaistītos nozaru partnerus, pilsonisko sabiedrību, uzņēmumus, vadošās universitātes un dažādu disciplīnu pētniekus, kas iesaistīti pilsētu un reģionu pārtikas nodrošinājuma ekosistēmas veidošanā.
7. Valmieras novada pašvaldība, sadarbībā ar iesaistītajām pusēm (Dabas aizsardzības pārvaldi, Vidzemes augstskolu, Vidzemes plānošanas reģionu, SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs", Siguldas novada pašvaldību, Cēsu novada pašvaldību, Saulkrastu novada pašvaldību un citiem partneriem izstrādāja "Labas gribas memorandu par bioreģiona izveidošanu Gaujas nacionālajā parkā", ar tā parakstīšanu, plānots, ka to parakstīs pašvaldības, valsts institūcijas, lauksaimnieku organizācijas, izglītības un pētniecības iestādes, kopienas, biedrības un nodibinājumi, iedzīvotāji un citas iesaistītās puses, plānots:

7.1. nostiprināt galvenos principus ilgtspējīgas sabiedrības veidošanai un ilgtspējīgai resursu pārvaldei, proti:

- 7.1.1. lauksaimniecības zemēs tiek veicināta bioloģiskā saimniekošana,
- 7.1.2. dabas resursi – ūdeņi, zemes, meži, u.c. – tiek apsaimniekoti ilgtspējīgi, mazinot ekoloģiskās pārslodzes risku un resursu izsīkšanu,
- 7.1.3. dabas daudzveidība, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabas ainavas tiek aizsargātas un saglabātas,
- 7.1.4. cilvēku savstarpējās attiecības un dabas un cilvēku mijiedarbība ir uz empātiju balstītas un cieņpilnas,
- 7.1.5. dabas resursus, klimatu un kultūrvēsturisko mantojumu saudzējoša uzņēmējdarbība tiek veicināta un atbalstīta,

- 7.1.6. bioreģiona darbībai svarīgu lēmumu pieņemšana ir demokrātiska un tiek balstīta šajā memorandā definētajos principos, pētniecībā, pierādījumos un datos,
- 7.2. apņemties strādāt šādos prioritāros rīcības virzienos:
  - 7.2.1. veicināt veselīgu dzīvesveidu un palielināt veselīgas bioloģiskās pārtikas patēriņu reģionā, it īpaši sabiedriskās iestādēs, tostarp bērnudārzos, skolās, pansionātos un slimnīcās,
  - 7.2.2. attīstīt sadarbību starp vietējiem lauksaimniekiem un uzņēmējiem, lai radītu īsās pārtikas ķēdes un aprites ekonomikā balstītu uzņēmējdarbību,
  - 7.2.3. īstenot ekosistēmu pakalpojumu pieejā balstītu dabas kapitāla apsaimniekošanu,
  - 7.2.4. mazināt atkritumu rašanos sadzīvē un saimniekošanā,
  - 7.2.5. īstenot energotaupību un veikt pāreju uz atjaunīgo energoresursu izmantošanu un ražošanu,
  - 7.2.6. veidot izglītojošus pasākumus un izglītības programmas, kas maina iedzīvotāju rīcību un veicina saudzīgu dabas resursu un kultūrvēsturiskā mantojuma izmantošanu,
  - 7.2.7. attīstīt tūrismu, kas balstās uz iekšējā miera un saskaņas atjaunošanu, piedāvājot autentiskas pieredzes gūšanu vietējiem un ārvalstu ceļotājiem,
  - 7.2.8. stiprināt kopienas un jauniešu iesaisti, kā arī vairot iedzīvotājos piederības sajūtu un lepnumu par dzīvi bioreģionā un – būt par iedvesmu citiem.
8. Nākamie plānotie soļi pēc memoranda parakstīšanas: Darba grupu veidošana katrā rīcības virzienā; Rīcības plānu izstrāde un projektu attīstība; Pārvaldības modeļa izstrāde; Integrēšanās starptautiskajā bioreģionu tīklā.
9. Memorands izstrādāts labas gribas veicināšanas nolūkā, tam nav juridiski saistoša spēka.

Ņemot vērā minēto kā arī pamatojoties uz Tautsaimniecības, vides un attīstības lietu un Saimniecisko lietu komiteju 12.10.2023. atzinumiem,

Valmieras novada pašvaldības dome, balsojot: ar 16 balsīm "Par" (Andrejs Gluhovs, Andris Klepers, Edgars Grandāns, Edvīns Straume, Guna Ķibere, Guntars Štrombergs, Guntis Gladkins, Jānis Baiks, Jānis Dainis, Jānis Upenieks, Mareks Bērziņš, Marika Grūsle, Reinis Muižnieks, Ričards Gailums, Uldis Jansons, Vugars Ecmanis), "Pret" – nav, "Atturas" – nav, nolēm:

1. atbalstīt Labas gribas memoranda par bioreģiona izveidošanu Gaujas Nacionālajā parkā parakstīšanu;
2. pilnvarot Valmieras novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieku attīstības, sadarbības un sociālajos jautājumos Ričardu Gailumu parakstīt Labas gribas memorandu par bioreģiona izveidošanu Gaujas Nacionālajā parkā (memorands pielikumā) Valmieras novada pašvaldības vārdā;
3. lēmums stājas spēkā 2023.gada 12.oktobrī.

Pielikumā: Labas gribas memorands par bioreģiona izveidi Gaujas Nacionālajā parkā uz 2 lappusēm.

Domes priekšsēdētājs

Jānis Baiks